

El pas de president de la Generalitat Valenciana a senador ha resultat balsàmic per a Alberto Fabra. Se li nota en la cara. Viu a cavall de Castelló de la Plana i Madrid, per bé que sovint visita València, la ciutat on va estudiar i on va experimentar, del 2011 al 2015, el tram més vertiginós de la seua vida. “Considero que he d’assistir a segons quins actes de partit i institucionals, i també vinc per visitar els amics que hi vaig deixar”, diu. No sols de la política, perquè, tal com explica, “em va tocar

ser president en una època molt complicada, cosa que va generar una relació molt intensa amb persones que no coneixia, amb les quals vaig establir uns llaços forts que encara perduren”.

“En aquells moments, governar la Generalitat era com anar en l’AVE”, assegura Fabra. “Jo no controlava la velocitat, ni les estacions on havia de parar, ni res... M’hauria agradat analitzar les coses pausadament, però tot passava massa de pressa, no controlàvem els temps”. Tanmateix, mai no es va plantejar de dimitir

el càrrec. “Sóc d’aquells que, en assumir una responsabilitat, ho fa amb totes les conseqüències. Hauré comès errades, però sempre he buscat la millor solució per a cada problema, per complexa que semblara. A mi, prendre decisions no em fa gens de por”, explica, assegut en la cafeteria d’un hotel cèntric de València.

—Qui va ser la primera persona que va proposar-li presidir la Generalitat?

—Rajoy.

—El 20 de juliol del 2011, quan Francisco Camps va presentar la dimissió?

—Sí.

—María Dolores de Cospedal, la secretària general del partit, no li havia advertit que en seria el successor si Camps cessava pel cas Gürtel?

—No, en absolut. Va ser una autèntica sorpresa. Aquell dia havíem tingut un ple a les Corts valencianes, i a continuació hi havia un acte d’Iberdrola a Castelló, al qual assistia Paco Camps. De camí, van comunicar-me que el president finalment no vindria. En acabar, abans de marxar cap a casa a dinar, vaig passar per El Corte Inglés, on havia de recollir una cosa. Va ser en aquell moment que vaig rebre la telefonada de Rajoy.

—No estava preavisat, vaja.

—No, no. De fet, quan ja havia transcorregut algun temps, vaig preguntar-li-ho a María Dolores: “Escolta, i per què jo?”. Únicament havia treballat per Castelló i havia estat diputat autonòmic, però tant ella com els vice-secretaris van valorar un seguit de circumstàncies i van decantar-se per mi.

—En cas que Camps haguera pogut designar el seu successor, l’escollida hauria estat Paula Sánchez de León, la seua vice-presidenta?

—No ho sé, però jo tenia una bona relació amb Paco. Parlàvem de coses, d’allò que el preocupava... Desconec les converses que va haver-hi aquells dies entre Gènova i el seu equip. Ara bé, li assegure que jo no participava en cap operació per tractar de ser-ne el substitut, ni tampoc pressionava perquè no ho foren uns altres.

—Potser van premiar-lo per no haver-se significat en les disputes internes, no haver exhibit ambició i no trobar-se sota sospita.

—D’ambició, no en tenia. Sóc una persona disciplinada i compromesa, això sí. Si el partit em demanava que canviara de

responsabilitat, havia d'acceptar-ho, igual com anteriorment havia passat de regidor a portaveu, o de portaveu a alcalde.

—Arriba al despatx presidencial i comença a parlar amb gent, a llegir informes, a obrir calaixos... S'imaginava que la situació de la Generalitat Valenciana fóra tan calamitosa?

—No. No era conscient que la situació fóra tan complicada, sobretot econòmicament. "I què hauria fet, en cas d'haver-ho sabut?"; podria preguntar-me vostè ara. Doncs assumir la presidència igualment. Quan tens la sort d'accedir a un càrrec de tanta rellevància, amb tot el que suposa a nivell personal i institucional, no t'hi pots negar.

—La seua arribada va marcar un punt i a part al Consell. Si Camps no s'haguera vist forçat a dimitir, també hauria canviat les seues polítiques?

—Caldria haver corregit algunes coses, no s'hauria pogut continuar per la mateixa línia. Els bancs no estaven disposats a renovar les nostres pòlisses, volien liquidar-les. Teníem clar que el Govern ens ajudaria, perquè el Ministeri [d'Hisenda] no podia permetre que es produïra un *default* en cap comunitat autònoma, però això exigia la nostra col·laboració. No podíem anar per una línia diferent a la marcada pel Govern. Era imposable.

—El gest simbòlic de rebre els familiars de les víctimes del metro, que també indicava un canvi de tarannà, no va satisfer aquest col·lectiu. Per què no va demanar-los perdó en públic, no va obrir la comissió d'investigació i no va dedicar-los un monòlit més digne, com sí que ha fet l'actual Govern?

—Havíem de ser respectuosos amb el procediment judicial. Efectivament, ara s'ha celebrat una comissió d'investigació que ha assenyalat amb el dit algunes persones. I si judicialment és distint? Hem de tenir molt clar quina és la responsabilitat i la competència de cada institució. Quan vaig rebre els familiars, pretenia escoltar-los i donar-los respostes. Vam traslladar-los la documentació que teníem a la Generalitat, a les diverses conselleries.

Què més podíem dir-los? Jo no puc presuposar res que no tinga a veure amb la informació de què dispose. La comissió ha criticat algunes actituds i comportaments, cosa que no em competeix. No hi ha cap protocol establert per a una situació extrema com aquella, però les ganas d'ajudar estan per damunt de tot. Algunes coses que s'han fet amb molt bona voluntat poden entendre's d'una altra manera, així que passa el temps. Conec moltes de les persones que van participar en la gestió de l'accident, i tinc clar que van fer-ho amb la millor voluntat. Davant una tragèdia com aquella, qualsevol personatge públic desitja prestar la seua ajuda.

—Va veure el programa *Salvados*, de Jordi Évole, dedicat a l'accident?

—No vaig veure'l sencer, només una part. La que vaig poder seguir.

—I què li va semblar?

—Doncs va cridar-me l'atenció, però, en funció de la manera com es conte, una mateixa qüestió pot semblar una cosa o una altra. De fet, van aportar-se algunes informacions que judicialment no s'han tingut en compte, perquè mancaven de rellevància o no eren prou consistents. Insistesc: no es tractava d'una tasca d'investigació, sinó d'una tasca judicial. Évole és un bon professional, però va posar l'èmfasi en algunes qüestions que la jutgessa no ha considerat tan importants.

—Vostè va establir una "línia roja" contra la corrupció que també pretenia marcar un abans i un després. De fora estant, però, semblava difusa. Per què no va actuar amb més contundència? No se sentia prou legitimat com a president del PPCV?

—Un càrrec públic ha de ser exemplar, i enmig d'una crisi econòmica, encara més. Els polítics tenim moltes obligacions i treballem moltes hores tots els dies de la setmana, però som uns afortunats, tenim un sou que ja els agradaria a molts. Per tant, als qui ens voten i als qui no ho fan, hem de transmetre'ls exemplaritat i confiança. Si això es trenca, la gent deixa de sentir-se vinculada al seu Govern o a la institució que representa, i aquest

és un problema greu. En el nostre cas, s'estava produint un trencament entre la percepció del ciutadà i allò que nosaltres representàvem, cosa que em semblava inadmissible. Però sabia a què m'enfrontava: moltes persones –dins i fora del meu partit– no ho acabaven d'entendre, i vaig decidir anar a poc a poc. Transformar la imatge del partit, esvaïr els dubtes de la gent, no es podia aconseguir de la nit al dia. De qualsevol manera, vaig adoptar mesures que ningú –dins i fora del meu partit– no s'esperava. I puc assegurar-li que no van eixir-me gratis.

—En quin sentit?

—Moltes persones van treballar perquè jo no continuara per aquesta línia, volien que ho deixara estar... Algú, fins i tot, va intentar que m'imputaren per aplicar-me la meua pròpia medicina.

—Està referint-se a l'enigmàtica *Asociació Contra la Corrupció en la Comunitat Valenciana*, sorgida tot just després que Rafael Blasco fóra apartat del grup? Van presentar una querella contra vostè.

—No diré noms, però era curiós que, enmig del panorama que teníem a la Comunitat Valenciana, es constituïra una associació que només es preocupava per Alberto Fabra i el seu entorn.

—Sembla que ja no té tanta activitat, de fet.

—No en té cap. Quan vaig abandonar la presidència de la Generalitat, l'associació va desaparèixer, ja no tenia sentit per a ells... Ara trobarien més dificultats a l'hora d'obtenir finançament.

—Potser han canviat la seua social i la tenen a Picassent.

—[Riu.] No ho sé ni vull entrar-hi. Tinc les meues sospites, evidentment, però no faré castells en l'aire. El que està clar és que el camí que vaig prendre –amb els encerts i les errades– va generar una convulsió gran.

—Quan Marcos Benavent va dir "va a salir mierda a punta pala", vostè va pensar que, en efecte, n'eixiria molta?

—Marcos Benavent no és un exemple d'honestedat. Cal posar en quarante- →

«Sí, sí que quedaria a dinar amb Carlos Fabra. Ha passat per la presó per un delictes fiscal al qual podien haver-se sotmès personalitats d'àmbits diversos: periodistes, actors, esportistes...»

→ na tot el que diu; però, en tot cas, confie en la justícia. És lenta, però va fent camí, i finalment, sempre arriba. Fora del que puga dir aquesta persona –que sobta bastant, com és lògic–, hem de confiar en la justícia.

—Què li suggereix el trident format per Carlos Fabra, Alfonso Rus i Joaquín Ripoll, que va controlar durant molts anys les estructures provincials del PPCV? El primer ja ha passat per la presó, i els altres dos, podrien fer-ho pròximament.

—No es tracta només d'aquestes persones. Des del punt de vista polític, el PP va cometre errades: va haver-hi mals comportaments, actituds impròpies, relaxació... I en paral·lel, hi havia qüestions delictives que es dilucidaven als jutjats. Tot plegat va generar una desafecció gran contra determinades institucions i contra el nostre partit. Quan la gent pensa en la corrupció, pensa en la Comunitat Valenciana. En canvi, segons les dades de l'Audiència Nacional, ens trobem per sota de la mitjana estatal. Alguna cosa vam fer malament perquè la percepció dels ciu-

tadans –i la desafecció cap a les institucions– fóra tan gran.

—Carlos Fabra ha aconseguit el tercer grau penitenciari. Si li proposara de quedar a dinar, vostè què li contaria?

—Sí, sí que quedaria a dinar amb ell. Fa moltíssim que conec Carlos, vaig entrar a l'Ajuntament amb ell, el 1991, i sé quines són les seues virtuts i els seus defectes. Vam coincidir 20 anys com a regidors de Castelló, i si quedàrem un dia, parlàrem de tota aquella època i de com ha evolucionat la ciutat. Carlos Fabra ha passat per la presó per un delictes fiscal al qual podien haver-se sotmès personalitats d'àmbits diversos: periodistes, actors, esportistes...

—Va alegrar-se per l'entrada en presó de Rafael Blasco? Vostè sempre va afirmar que el cas Cooperació li semblava especialment repugnant.

—No m'alegre de l'entrada en presó de ningú. M'alegre que la justícia funcione i que la persona que haja comès un delictes compleisca la pena corresponent. Vull que tothom respecte les lleis, i en especi-

al, en aspectes tan sensibles com el de la cooperació. Aquells diners eren per a la gent que més ho necessitava, i la justícia així ho ha entès.

—Quan va parlar per darrera vegada amb Francisco Camps?

—[*Silenci llarg.*] A la missa funeral de Rita.

—I anteriorment? S'envien missatges de mòbil, ni que siga?

—[*Silenci llarg, de nou.*] Diria que vam coincidir farà cosa d'un any o així, en una conferència d'Adolfo Suárez fill [*la conferència va celebrar-se el 28 d'octubre del 2015 a la Universitat Catòlica de València*].

—Des de la distància, quina sensació li provoca la imatge de tots els diputats populars drets, aplaudint Camps, cada vegada que el president –imputat– entrava a l'hemicicle de les Corts? Vostè formava part d'aquell grup.

—[*Somriu.*] Quan algú té una pressió addicional, les persones del seu voltant volen animar-lo. Cal entendre-ho així.

—La direcció estatal del PP va tractar d'acotar la corrupció al territori valencià?

«'Gürtel' tenia molta més entitat a Madrid que no a la Comunitat Valenciana, però ens el vam empassar senceret. Pensàvem que res no podia afectar-nos, ni la corrupció. Estàvem de 'subidón'»

—En tinc dubtes. Ara bé, hem vist que Gürtel tenia molta més entitat a Madrid que no a la Comunitat Valenciana, però nosaltres ens el vam empassar senceret. Va ser una estratègia dirigida? No ho sé, però resulta curiós. Pensàvem que res no podia afectar-nos, ni tan sols la corrupció. Estàvem de *subidón*, durant massa temps vam creure que no ens afectaven coses a les quals la gent, en canvi, sí que donava importància. Era com una malaltia que s'anava estenent. Pel que fa a Gürtel, tot i que l'origen estava en unes altres comunitats, va venir molt bé —per moltes raons— que se circumscriguera ací.

—Per què?

—Perquè despertàvem molta enveja. “Què està passant a la Comunitat Valenciana?”; “Ostres, he anat a València i no la reconeixia”, senties dir a la gent. Però quan va arribar una situació complicada, van multiplicar-se les crítiques. Havíem crescut molt i de manera molt ràpida.

—De Rita Barberà, i amb relació al cas Taula, l'últim any vostè va dir que havia d'“anteposar l'interès del partit al seu interès personal” i que “era difícil que no sabera res” del que passava al seu voltant. Després del que ha succeït, pensa que va ser massa exigent?

—Cal separar la responsabilitat política de la judicial, però la responsabilitat política ha de ser immediata, o gairebé. Si no, el partit va erosionant-se, i la credibilitat del projecte, també. És una qüestió d'il·lusió i de confiança. Si els referents no generen confiança, el partit no transmet il·lusió i queda coix. Ens juguem la credibilitat dels polítics, de la política i de les institucions, que ja està sota mínims. Sempre hem fet prevaldre el criteri de “mire, és que judicialment...”, però ara els temps són tan ràpids, tot passa tan de pressa, que no podem mantenir-lo. Ens cal un debat serè, tranquil, perquè això no és cosa d'un únic partit, sinó de tots. Hem de marcar una línia a partir de la qual calga abandonar la política.

—Les investigacions de l'UCO i la Fiscalia Anticorrupció apunten que, l'any 2007, la campanya municipal del

+ “QUI HO HAVIA DE DIR...”

—Hi ha una fotografia...

—[Riu.] Crec que sé quina diu. Una foto que ha servit per fer molts memes...

—És de maig del 2009, al Palau de la Generalitat. Hi ha el president Camps, a qui acabaven d'imputar pel cas Gürtel, acompanyat de Carlos Fabra, Ripoll, Rus, Barberà, Castedo, Blasco i vostè mateix, qui, vuit anys després, és l'únic que no ha tingut problemes amb la justícia. Què sent quan la veu? Què pensa?

—[Riu, però no contesta.]

—“Vaya tropa”?

—[Riu més.]

—Se sent incòmode cada vegada que veu aquesta foto de família? Dos dels components —Fabra i Blasco— ja han passat per la presó, i encara n'hi pot anar algun més...

—Sí, sí, em crida molt l'atenció. Quan la veig ara, pense: “Qui ho havia de dir...”. Era la direcció del partit, tota la direcció, la de totes les províncies... És una foto que s'utilitza per desprestigiar el pas del PP pel Govern valencià i les tres diputacions, però in-

PP de València va costar tres milions i no els 150.000 euros declarats. En aquelles eleccions, Barberà va aconseguir prop del 57% dels vots. Això és guanyar amb trampes?

—Estic convençut que no van poder gastar-se tres milions d'euros. Són moltíssims diners. No pots gastar tants diners en una campanya. Estic completament convençut que no pots gastar tres milions d'euros en una campanya municipal.

—Era la València del boom immobiliari, la Copa de L'Amèrica, la Fórmula 1...

—No importa, no importa... Tres milions d'euros és una barbaritat, no pot ser! No pots gastar tants diners! Hauries de

dependentment dels processos judicials, el nostre partit és molt més que això, i allò que ha significat per a la Comunitat Valenciana, també. El PP no és només això. Dir-ho resultaria injust.

—Quan veu la foto no conclou que aquell partit mereixia passar a l'oposició?

—La democràcia és alternança. Els partits han d'estar preparats per governar i per ser a l'oposició. Feia 20 anys que governàvem la Generalitat, i 24 que estàvem al capdavant dels ajuntaments de Castelló i de València. La política són cicles. Arriba un moment en què els projectes s'esgoten o ja no són prou clars. La conjuntura econòmica, a més, també hi fa un paper important.

D'esquerra a dreta, Carlos Fabra, Joaquín Ripoll, Alfonso Rus, Alberto Fabra, Sonia Castedo, Rita Barberà, Rafael Blasco i Francisco Camps.

regalar rellotges o viatges a tothom, i això no va ser així. En una campanya local, cap partit no pot gastar-se tres milions.

—Vostè va clausurar Ciegsa, l'empresa que construïa els centres educatius valencians i que acumulava sobrecostos superiors als 1.000 milions d'euros. Sospitava llavors que havia servit per finançar el PPCV?

—No, no, no. Es tractava, simplement, de racionalitzar el sector públic empresarial. Vam ser la comunitat que va reduir-lo més. Era una qüestió de sentit comú: no podíem gastar allò que no teníem. Mire, el 24 de desembre del 2011 vaig haver de trucar als directors dels bancs més →

→ importants per dir-los que no podíem pagar la paga extraordinària de Nadal. No ens havien volgut renovar les pòlisses i no disposàvem de diners per a les nòmines.

—**Amb quins bancs va contactar?**

—El Santander, el BBVA, la Caixa...

—**I què van dir-li els directors?**

—La gent sap que una administració com la Generalitat sempre ix endavant, però quan veien els nostres números, patien vertigen. Vam haver de tranquil·litzar-los, vam dir-los que seríem capaços de respondre, tal com va passar. En nits com aquella em va costar conciliar el son, no podia dormir... Tot allò va desgastar considerablement el Govern valencià. “Si vostè no paga, com vol que hi confie?”

—**Com justifica l'adquisició per un euro de Valmor Sports, una empresa privada que tenia un deute superior als 34 milions?**

—Vaig ser jo qui va demanar a Bernie Ecclestone que deixàrem de celebrar la Fórmula 1 i que això no comportara cap indemnització. No vaig poder cancel·lar el gran premi del 2012, però, perquè el calendari estava tancat i, en aquest cas, la penalització –72 milions– multiplicava per dos el cànon anual, que era de 36 milions. En realitat, l'organització de la Fórmula 1 no competia exclusivament a Valmor Sports, sinó que, com s'ha vist, era una responsabilitat compartida.

—**De fet, Valmor tan sols va pagar el cànon del primer any. Els altres quatre, va sufragar-lo la Generalitat.**

—Encara que la Generalitat pagava el cànon, els drets pertanyien a Valmor. Per què va passar això? Doncs no ho sé, però això és el que em vaig trobar.

—**Era impossible rescindir el contracte amb Ecclestone i que, alhora, els inversors de Valmor –Fernando Roig, Jorge Martínez Aspar i Bancaixa– assumiren el deute que havien contret?**

—Els informes tècnics deien que els drets del gran premi eren seus. Era com el cas del València CF, en què la Generalitat –que no pagava a ningú– va veure's obligada a abonar cinc milions d'euros en concepte d'interessos. A partir d'aquell

moment vam decidir-nos a buscar una solució per al club, conjuntament amb Bankia, que incloguera la recuperació dels cinc milions. Són situacions indesitjables, molt incòmodes, en què has d'escollir entre *lo malo y lo peor*.

—**En signar el contracte amb Ecclestone, a més de proclamar que no costaria ni un euro als valencians, Camps va afirmar que serien “els primers set anys dels pròxims 50 de la Fórmula 1 a València”. Se'n van fer cinc curses, i gràcies.**

—Ningú no s'imaginava que vindria una crisi tan severa. En el cas valencià, vam arribar a un nivell de despesa molt elevat, mentre els ingressos no paraven de caure. No hauríem d'haver crescut tant; així, no hauríem generat tanta despesa consolidada i el dèficit no hauria estat tan gran. Vam tenir la sort del FLA [Fons de Liquiditat Autònoma], que ens

LA CALMA DESPRÉS DE LA TEMPESTA. “El 24 de desembre del 2011 vaig haver de trucar als directors dels bancs més importants per dir-los que no podíem pagar la paga extraordinària de Nadal. No ens havien volgut renovar les pòlisses i no disposàvem de diners per a les nòmines. Quan veien els nostres números, patien vertigen. Vam haver de tranquil·litzar-los. En nits com aquella em va costar conciliar el son, no podia dormir.”

cobreix el dèficit, per bé que després el converteix en deute.

—**Zaplana i Camps van construir complexos mastodòntics i van atreure grans esdeveniments caríssims. Si vostè haguera governat en aquelles èpoques, hauria actuat igual?**

—Resulta difícil posar-se en la pell d'una altra persona en moments tan distints. Quan governem, els polítics tractem de fer el màxim de coses possibles. La gestió s'entén per allò tangible: col·legis, instituts, hospitals, centres de salut, carreteres... I li assegure que, quan jo treballava a l'àmbit municipal, comptava cada euro per tal de poder atendre les necessitats dels veïns, que eren unes altres.

—**La imatge de nou ric no devia afavorir que la resta d'autonomies perceberen l'infrafinançament valencià com un fet real.**

—Aquest era el problema. Quan jo deia que estàvem infrafinançats, tots feien: “Home...”. I no sols el Ministeri, eh? L'extremeny et deia que ell no tenia Fórmula 1 ni Ciutat de la Llum ni Terra Mítica. Aquestes coses ajuden a mantenir l'ambició i la il·lusió, però de portes enfora generen una imatge contradictòria. No entenien que diguérem que no teníem diners. És com qui va al banc i diu que no pot menjar, però arriba en un Mercedes. “Vostè ha de vendre's el Mercedes, i quan vinga en patinet, ja en parlarem”. Mire, jo vaig trobar-me que ací es feia allò dels cavalls... No recorde ni com es deia...

—**El Global Champions Tour d'hípica, on cada any participaven les filles d'Onassis i la de Carolina de Mónaco. A la Ciutat de les Ciències.**

—Sí, bé, doncs això [riu], la Fórmula 1, l'Open de Tennis... Ho sent moltíssim, però no podíem pagar-ho. En qualsevol cas, l'infrafinançament tampoc no cobria el dèficit, calia prendre un altre tipus de decisions. Els ingressos van caure en picat i calia reduir el cost de l'administració, encara que a ningú no li agrada adoptar mesures incòmodes. Allò més fàcil és tallar cintes, fer inauguracions, i a mi em va tocar la part lletja de la política. →

⊕ “NO ES POT TIBAR TANT LA CORDA, PERQUÈ ES TRENCA”

RTVV

—**Va comunicar el tancament de RTVV a Pedro J. Ramírez abans que a Rosa Vidal, la directora general de l'ens?**

—No. Després del meu Govern, a qui primer li ho vaig comunicar és a la secretària d'Estat de Comunicació [Carmen Martínez Castro]. Després vaig trucar als mitjans de comunicació d'ací i els de nivell nacional.

—**Qui va donar la notícia, a través d'un tuit, fou ell. Rosa Vidal estava de camí al Palau, encara no en sabia res.**

—Amb Rosa Vidal vaig parlar després, sí. Hi havia unes altres persones que havien de comunicar-li-ho, però desconec si van fer-ho. No ho sé.

—**En cas de nul·litat de l'ERO, tenia la decisió presa?**

—No em plantejava que l'ERO poguera ser nul.

—**José Ciscar, el seu vice-president, havia amenaçat amb el tancament, i el fiscal havia defensat les tesis dels sindicats.**

—Si de cas, esperava una sentència d'improcedència, no de nul·litat. Quan vam tenir-la a les mans, un grup de persones vam reunir-nos i vam concloure que la situació era insostenible. No podíem mantenir una televisió tan cara, era impossible... Era curiós: no hi havia cap mitjà de comunicació a tot Espanya que no haguera estat sotmès a un ERO, cap ni un. Per què no podíem fer-ne un a RTVV? Per què? Els sindicats i els partits de l'oposició, s'hi negaven. Els mateixos partits que es fotografiaven amb els representants dels treballadors i que ara han projectat una televisió amb els mateixos treballadors —o menys— que proposàvem al nostre ERO d'ajustament de la planta. Nosaltres havíem previst una televisió de 70 milions d'euros anuals i amb més de 600 persones. Resulta cridaner que tots aquells que deien “no, no, no, no” i es posaven samarretes, ara proposen una televisió amb menys treballadors. També han defensat el nostre ERO, diuen que per motius “tècnics”. Escolte, quan s'ocupa una responsabilitat com aquesta, no hi ha criteris tècnics. És el polític, qui ha de respondre.

—**Amb una audiència del 10%, en lloc del 4%, també hauria clausurat Canal 9?**

—És que tot això caldria haver-ho valorat quan es va presentar el primer ERO. Com podíem tenir una televisió tan desproporcionada, que costava tant, i que allora tenia una audiència del 3% o del 4%? Tothom va posar-se en contra nostra, però eren moments molt complicats, en què la publicitat havia caigut... Ens deien, “no, és que és pública”. Mire, és que allò públic aguanta fins a un punt, i hi havia unes altres coses que eren fonamentals. No es pot tibar tant la corda, perquè si no, es trenca. Volíem mantenir una televisió sostenible, però els sindicats i l'oposició no ens van deixar. Els partits que ara han enganyat els treballadors, per cert.

—**Els han enganyat?**

—Home... “Quan governem, tots els ex-treballadors tornaran a Canal 9”, deien. Hi haurien de reflexionar una mica.

—**Vostè va reflexionar molt, abans de tancar RTVV, o va decidir-ho en calent, doncs?**

—Aquell dia [5 de novembre del 2013] vam prendre la decisió, però no va ser fruit d'un empre-

nyament. Vam estudiar què podíem fer davant una situació com aquella.

—**Fins al 29 de novembre que va culminar el tancament, no s'hi va repensar de nou?**

—No.

—**Van passar a dir-li “moniato”, cada cop que eixia el carrer.**

—Quan estàs en un càrrec com aquest i adoptes una decisió tan difícil, sents coses que no agraden.

—**En tancar-la va adonar-se que, sense RTVV, els costaria molt de continuar en el poder?**

—Ens deien que utilitzàvem RTVV per fer-nos publicitat, però vam atendre, en exclusiva, els criteris econòmics i d'inviabilitat. En aquest cas, ens haurien d'haver fet l'onada: “Ostres, aquests es treuen de sobre el seu principal aparador de publicitat!”. No sé si amb la televisió hauríem guanyat les eleccions. Amb Canal 9, però, Lerna les va perdre, igual com ha succeït a la majoria de comunitats autònomes. Dit això, hi ha cap enquesta sobre la demanda d'una nova televisió per part dels valencians? No, perquè no interessa. Si n'hi haguera, els resultats sorprendrien molta gent.

—**Van abusar en excés de Canal 9? Van manipular massa?**

—De televisions públiques, l'única referència que teníem era TVE, que havia estat criticada amb governs del PSOE i del PP. Si Canal 9 era el pim-pam-pum dels uns i dels altres i costava 200 milions anuals, per què no havíem de tractar de fer-la sostenible?

—**Parlant de televisió, el concurs de les TDT —externalitzat a una empresa privada— fou anul·lat pel Suprem, i la nova baremació —feta pels tècnics de la Generalitat— va donar un resultat molt diferent.**

—[Silenci.] És una altra cosa que em vaig trobar damunt la taula... Què vol que li diga?

—**Havien tractat de beneficiar empreses amigues?**

—No sé ni quines eren.

—**Ho sap: Mediamed, Libertad Digital, Intereconomía...**

—La majoria d'elles mai no van arribar a emetre.

→ —**Quan el president extremeny del PP, José Antonio Monago, va criticar que hi haguera sostres de dèficit “a la carta” en funció de la comunitat, vostè va dir-li que amb un finançament com el seu, els valencians s’ajustarien al sostre general. Ara, el seu successor, Guillermo Fernández Vara, fins i tot enlletix un plan renove de mobles.**

—Tots els presidents autonòmics es consideren infrafinançats, encara que no ho estiguen. Caldria atendre a paràmetres objectius –quantificables– en matèria d’educació, sanitat i polítiques socials. Amb el FLA, has de retre-hi comptes, i el Govern [de l’Estat], per exemple, sap què costa una operació d’apendicitis a l’hospital La Fe de València. Entenc que la insularitat de Canàries i de Balears, o la des població i la dispersió demogràfica d’Aragó i de Castella-Lleó, fa que alguns serveis resulten més cars. L’Estat ha de vetllar perquè tots disposem dels mateixos, però els diners que donem els valencians no poden servir per oferir, en unes altres comunitats, coses que ací no tenim. Als que en som contribuïdors, ens sap greu, perquè no resulta just.

—**Andalusia i Extremadura van cobrar al seu dia l’anomenat “deute històric”. En el cas valencià, a causa de l’infrafinançament, els experts el xifren pels volts dels 16.000 milions. Un finançament just no serà suficient, si no es condona, ni que siga parcialment, aquesta llosa tan pesant? En total, els valencians deuen més de 45.000 milions d’euros.**

—No crec que el Govern hi estiga disposat. És un tema complex. Podria passar que el Govern deixara aquests diners als llimbs, que no obligara la Generalitat a satisfer-los ni a pagar-ne els interessos. Com el pare que presta al fill uns diners sense cobrar-li interessos ni posar-li una data per retornar-los. Si hi ha una relació cordial entre els dos governs, ho veig factible.

—**Què li va semblar que Puig s’entrevistara personalment amb vostè, Lerma i Zaplana per tal de preparar la Conferència de Presidents, però que, per contra, no citara Olivas ni Camps?**

—Ell deu saber per què no va fer-ho. Pel que fa a mi, vam dinar i li vaig comentar el que pensava, i pel que veig, alguna de les idees que li vaig transmetre, va dur-la a la reunió de presidents.

—**Quina?**

—Que les negociacions pel nou finançament culminen enguany, i que el resul-

tat s’aplique durant l’exercici en curs. Hi ha prou temps per aconseguir-ho.

—**Què va significar per a la Generalitat la pèrdua de Bancaixa i la CAM, les dues grans caixes d’estalvi?**

—No ho sé. Com que no vaig arribar a utilitzar-les abans [riu]... Diuen que, per la seua configuració, les caixes eren molt llamineres per al Govern de torn, però jo no vaig tenir l’ocasió de caure en aquesta temptació. Amb el dèficit tan alt que arrossegàvem, si haguérem tractat d’obtenir recursos que elles no tenien, podríem haver generat un problema encara més greu. Com en altres casos, eren caixes amb peus de fang, molt vinculades al sector immobiliari. I malgrat ser referencials, quan algú demanava un préstec, no s’embolcallava en la bandera. Si el Santander li’l donava més barat, no el signava amb Bancaixa.

—**El “tercer fil” que hi ha en obres resoldrà el col·lapse del corredor me-**

«Els diners que donem els valencians no poden servir per oferir, en unes altres comunitats, coses que ací no tenim»

diterrani? L’actual Consell diu que és com un “carril bici”.

—Va ser una proposta del Govern d’Espanya. Amb un dèficit de 90.000 milions d’euros, no podia afrontar els 55.000 milions que costava la plataforma completa. S’està fent una obra de molta volada, adaptant les vies a l’ample de via internacional. Només el 2% o el 3% de les mercaderies van per ferrocarril, davant el 10% de molts països d’Europa. El tercer fil donarà moltes oportunitats a economies tan exportadores com la nostra.

—**És normal que no hi haja cap ministre, secretari d’Estat o director general valencià, en tota l’estructura administrativa del Govern espanyol?**

—No. Mai no he cregut en les qüestions territorials, però tenint en compte que representem el 10% de la població, podria haver-n’hi algun. Haurem de millorar perquè n’hi hagen.

—**La feblesa del Govern espanyol permetrà que les demandes valencians siguin ateses? Puig volia evitar unes terceres eleccions per això mateix.**

—Quant a reivindicacions autonòmiques, la conjuntura és molt adversa, començant per Catalunya. Ningú no rebrà res que no puga rebre la resta, però.

—**El café para todos del segle XXI?**

—Sí, sí, *café para todos*. No em sembla bé que Catalunya aspire a una bilateralitat amb el Govern d’Espanya que la Comunitat Valenciana no té. Cal cridar fort perquè et facen cas i et tracten de tu a tu? La relació ha de ser similar per a tothom, i allò que siga bo per als catalans, també ha de ser-ho per als valencians.

—**Per què van oblidar-se vostès de l’Ebre així que va arribar Rajoy?**

—No vam oblidar-nos-en, però era un tema molt complicat, massa polèmic. S’havia creat una tensió excessiva.

—**El transvasament va utilitzar-se políticament, des de València?**

—I des d’uns altres llocs, també. El primer decret que va signar Zapatero va ser el de la derogació del transvasament, en contra de la decisió dels tècnics i de les comissions que s’havien constituït. Era senzill: es tractava que els territoris amb molts recursos hídrics compensaren aquells que en tenen pocs. És com la llum: a més de cara, no sabem d’on prové. Per què no fem una xarxa de connexions hídriques a escala estatal?

—**Des que Rajoy governa, vostès no diuen “agua para todos”.**

—Hi havia molta tensió, i hem d’allunyar-la tant com siga possible de la gestió del dia a dia. Això només provoca desafecció envers la política. De qualsevol manera, continuem tenint problemes hídrics a la Comunitat Valenciana. S’ha demostrat que les dessaladores no resulten eficients per al consum agrícola, perquè l’aigua que produeixen és massa cara.

—**Sota la seua presidència, el PPCV va tractar de modificar la definició de “valencià” dels diccionaris de l’AVL i de la RAE, va intentar censurar una exposició a les Corts perquè hi havia cartells de la Transició que no li agradaven... Se sentia còmode, dins d’aquesta estratègia?**

—Sóc castellanoparlant, però em sent valencià i m’agraden les nostres senyes d’identitat. M’agrada que la gent puga escollir, que tothom se senta còmode i que no hi haja pressions de cap mena. En aquests temes, des de totes dues ban-

→ des, alguns han tensionat massa la nostra existència, buscant l'enfrontament.

—**Caldrà fer cas a la ciència.**

—Sí, però hi ha moltes maneres de dir les coses, i alguns busquen el resultat final: “El valencià i el català són el mateix”.

—**Vostè no ho pensa?**

—No. Són llengües afins, amb una arrel comuna, però amb les seues peculiaritats, i podem entendre'ns.

—**Va cedir un local a l'Institut d'Estudis Catalans quan era alcalde, i encara hi és.**

—[Silenci.] Bé...

—**I presidia la Fundació Huguet, i homenatjava les Normes de Castelló... No s'hi sentia còmode, doncs?**

—Sí, però procurava que es respectara Castelló i la Comunitat Valenciana... Mire, a Castelló, la llengua mai no ha estat un problema.

—**Per això sobta que, com a president, el PPCV no modulara el discurs...**

—Si espera que li diga que el valencià és català, no li ho diré. És que no ho sent,

sincerament! La llengua és molt més que això... Ahir, al Senat, ERC va presentar una moció que parlava dels “Països Catalans”, i nosaltres som Comunitat Valenciana, res més.

—**L'actual Consell ha derogat la llei de senyes d'identitat. Era necessària?**

—Home... Com qualsevol llei, aquesta podia resultar discutible. Amb ella, de fet, volíem defensar-nos de segons quines actuacions. Ara bé, jo visc exactament igual amb aquella llei que sense, i supose que vostè també.

—**La llei atorgava capacitat docent a Lo Rat Penat i la RACV, dues entitats secessionistes, i no esmentava l'AVL, una institució de la Generalitat. Era normal?**

—Bé, es tractava que tothom poguera aportar-hi alguna cosa. Tothom.

—**L'ha sorprès la relació entre Ximo Puig i Mónica Oltra? Pensava que tindrien més problemes entre ells?**

—La moqueta és el millor adhesiu.

—**El tripartit català va ser un exemple de divisió, i de moqueta, n'hi havia.**

—Veu com no som iguals, els valencians i els catalans? [Riu obertament.]

—**El Govern del Botànic és molt d'esquerres, segons vostè?**

—Fan allò que van acordar per tal d'arribar al Govern, i és comprensible.

—**I Isabel Bonig és massa de dretes?**

—És la nostra representant, i ho està fent com toca. Està mirant de posar l'èmfasi en allò que el Consell fa malament.

—**Maria José Català representava un perfil més moderat. Hauria estat més convenient de cara als comicis del 2019?**

—El PPCV té un paper difícil, però ho està fent bé. Encara hem d'assimilar moltes coses que han succeït i que estan succeint, però el partit està plantant cara i ofereix una imatge d'alternativa al Govern del PSPV, Compromís i Podem.

—**Amb Bonig parla sovint o impera el silenci, com passa amb Camps?**

—Parlem sempre que és necessari. Quan necessite alguna cosa o ella vol preguntar-me el que siga, ens telefonem. I acostumem a coincidir en molts actes, també. ●